

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

3. Tertium Argumentum quia regnum caelorum quod supernaturalis ordinis est non potest à pura natura separari sine iniustitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

est doctrina quam Scholastici moderari voluerunt dum duos homines in uno condiderunt, unum Philosophum, alterum Christianum: unum qui cum Pelagianis crederet, speraret, diligeret ex natura; alterum qui ex gratia; unum qui virtutem propter virtutem coleret, alterum qui propter Deum: unum qui gratiam respicendo superbissime sibi ipsi ad bene vivendum fideret; alterum suae infirmitatis conscius, qui adjuvatio gratiae Dei: unum qui quanto superbior tantum falsior sibi ipse beatitudinem fabricaret, alterum qui eam speraret ex Deo. Denique unum sui ipsius adoratore, alterum sui conditoris. Haec mysteria ex illa pura putaque Peripatetica Philosophia promanarunt. Quam quia Plato cum sectatoribus suis longe diviniore doctrina, propter quam quidam Philosophorum quasi Deus appellari meruit, sensumque maiestate transgressus est; & illa humanae virtutis & felicitatis adulteria; quae vel ex officiorum dilectione; vel creaturae cuiuscunque naturae contemplatione nascuntur, ignoravit aut improbavit, hinc est quod tantoperè de dilectione & contemplatione Dei, de purgatione animi tanto bono cernendo, fruendoque necessaria, de infirmitate quam sentiebant virum humanarum, de divinae opitulationis necessitate satagerunt. Ex quo etiam factum esse cernimus, ut quamdiu abjectior illa Aristotelis Philosophia ab Ecclesia pulpit exulavit, nihil de huiusmodi dogmatibus vel etiam pura naturae lenocinijs in Latinorum scriptis Cypriano; Ambrosio; Augustino; Prospero; Fulgentio usque ad Scholasticorum seculum audiat. Simulataque verò sive per Pelagianos quos tanquam Simias Aristotelis, dictis amantibus Augustinus imidet, sive per soboles eorum Presbyteros Massilienses quorum pestifer halitus scriptis adherens ad posteros propagatus est, sive multo magis per eos qui Aristotelem in Ecclesiae scholis velut normam doctrinae naturae

lis secundum esse statuerunt, minutiloquium rerum naturalium Christianis admirationi fuit, naturae vires, virtus, beatitudo, quae à Philosophis humani lapsus & conditoris & beatoris ignaris velut omnino naturalia illa, saepe praedicari audiebant, commendari ceperunt. Et quia meminerant se esse Christianos; hominem supernaturalem & naturalem, velut Arcam cum Dagon in una ad collocarunt, pulcherrimam compendiosissimamque methodum se reperisse rati ne redemptoris gratia laderetur. Quicquid enim de divina gratia in Scripturis praedicari sentiunt, hoc homini illi supernaturali applicant: Quicquid in Philosophis de viribus voluntatis, de viribus voluntatis, de virtutibus Philosophorum, de beatitudine naturae potestate comparanda naturali. Et quod deterius est; dogmata nonnulla solum Philosophiae secundo Philosophorum Peripateticorum adjecerunt fundamentis, quae tamen ab illis non didicerant, quaeque canities Ecclesiae vetustioris exhorruerat. Cum enim ex Christiana doctrina Platonica consentiente didicissent, nulla rerum creaturarum dilectione vel fruitione, beatam esse posse creaturam, Deum quoque finem hominis naturalem esse, puraque naturae viribus & adipiscendum diligi, & fruendum pia contemplatione cerni posse docuerunt. Ita totus ille pura naturae status à Philosophis trepidante licet assensione admiratus, ut qui saepe de naturae tanquam immitis nocere severitate conquesti sunt, à Scholasticis omnibus suis numeris absolutus fuit, & ne quicquam vel silentibus de illo antiquis Patribus, vel per pleraque doctrinae suae principia condemnantibus magna contentione defensus. Qui quamvis utrunque praecedentibus argumentis ex Augustino labefactus sit, alijs tamen adhuc arietibus ex eodem sancto Doctore quaticundus est.

CAPVT TERTIVM.

Tertium argumentum, quia regnum caelorum quod supernaturalis ordinis est non potest à pura natura separari sine iniustitia.

CONTEMPLATIONEM Dei quam Christiani regnum Dei seu vitam aeternam vocant, nullo modo creaturae rationali quantumvis innocenti deberi, sed ei citra omnem eius culpam tanquam supernaturalis ordinis negari liberè posse Scholastici docent. Ex quo etiam capite quam maxime in pura natura creaturam rationalem condi posse sentiunt, ut pote quae alia inferiori felicitate beari possit. Praecedentibus argumentis probare conati sumus non esse aliam rationalis naturae beatitudinem nisi quae divino beneficio conceditur: hic probabimus, ipsam quoque clarae visionis beatitudinem in regno Dei, non posse negari creaturae innocenti. In-

nocentem autem esse puram creaturam, a visione illam claram esse gratia, & supernaturalis ordinis, neque Scholastici negant, negare ergo non poterunt, puram naturam velut commentitiam utrimque corrumpere, si quemadmodum probavimus, gratiam non posse seungi à beatitudine quam pura natura tribuit velut naturalem; ita beatitudinem gratia à natura pura & innocente seungi non posse probaverimus. Hoc autem S. Augustinus tam evidentem & constantem & crebro docet ut nec ipsos Scholasticos, prolata perceptorumque doctrinae eius negaturos purem hanc esse sententiam, nisi velint adversus perspicuae veritatis lucem nervos contentiois intendere.

L1

Quod

Quod ut plenius intelligatur, memoria A
 recolendum est capitale Pelagianorum dog-
 ma fuisse quod parvuli in eo statu nascantur in
 quo Adam ante peccatum fuit, sicut hoc plu-
 ribus Augustini locis est certissimum: hoc est,
 sine virtute, sine vitio, id solum in se habentes quod
 & Deus condidit, ut ipso Pelagio exponente dis-
 cimus. Quibus verbis negari nec ab ipsis
 quidem Pelagianis possent, puram naturam
 altrui. Quid enim est natura sine virtute &
 vitio, nisi sine gratia & peccato nata qualem
 Pelagiani naturam hominum nasci fateban-
 tur. Pluribus hoc in Pelagianorum dog-
 ma minus actum est, & etiam supra non nihil di-
 ximus. Talibus igitur parvulis baptismi reg-
 num Dei tanquam quod vires natura non habe-
 rent, conferri fatebantur. Quo si carerent,
 velut in pura natura constituti regno calo-
 rum quidem exciderent, nullâ tamen aliâ
 damnationis poenâ plecterentur. Nihil profecto
 accuratius & conformius principijs non
 modo Pelagianorum sed & Scholasticorum
 de pura natura excogitari potest. Hanc ta-
 men sententiam Augustinus multipliciter non
 modo tanquam ab Ecclesiastica doctrina alien-
 nam, quæ nullum puræ naturæ statum novit,
 sed etiam tanquam inpossibilem, iniquam
 creaturæ, injuriosam Creatori, iterum ite-
 rumque repetitâ condemnatione proscribit.

In primis igitur adversus istam sententiam
 docet fieri nullo modo posse ut innocens
 creatura, quales à Pelagianis parvuli esse do-
 cebantur, vita æterna sine culpa pelleretur.
 Vita enim æterna nulla est nisi con-
 templatio Dei, eaque in regno Dei qui non
 aliter quam amore regnat in sua creaturâ.
 Nec enim regnum Dei carnaliter instar
 hominum regnatorum cogitandum est. Ipse
 quippe regnat in sanctis suis, quatenus in ge-
 su æterna cordibus amantium insculpta, in
 justitia & pace dominatur: Regnum enim Dei
 in justitia & pax. Ad quod regnum nullus locus,
 nulli cæli, nulli carpi Elysij necessarii sunt.
 Est enim intra nos, nec aliter intra nos est,
 nisi Deum seu æternæ veritatis legem clarâ
 visione contemplando & amando. Et hæc ca-
 dea, omnino vita æterna est ipsa æternâ veritate
 restante: Hæc est autem vita æternâ ut cog-
 noscant se solum Deum verum & quem misisti Jesum
 Christum. Ab hac igitur vita æterna negat
 Augustinus parvulum hoc est imaginem Dei
 quantumvis Pelagiana naturæ puritate ful-
 gentem sine præeunte peccato posse separari.
 Itaque libro primo contra Iulianum, ipsa rei
 injustitia suum adversarium premit, ut istâ
 sententiæ impietate terreretur: Tam tu responde,
 utrum Deus talis, nulli obnoxiam peccato, sicut
 ponis, imaginem suam privare vitâ possit æterna?
 quasi diceret, hoc repugnat justitiæ Dei. Et
 iterum: Quæro quâ causâ innocens imago Dei vitæ
 privatione punietur si nullum peccatum ex humana
 propagatione contrahitur? Nec mirum quod hoc
 Augustino impossibile & injustum esse videatur,
 cum separatio à vitâ æterna non possit esse
 nisi vitæ æternæ. Quid enim est mors nisi ab-

sentia vitæ? Vita verò animæ non est nisi
 Deus; qui nisi vivificet animam in æternum,
 nihil aliud in ea sequi potest nisi mors æterna,
 quam animus horret infigi posse absque pec-
 cato. Audi ratiocinantem Augustinum: Et
 quid vobis est de questione baptismi laborare,
 utrum sit vitæ æternæ præter regnum Dei; an vitæ
 æternæ privandi sint innocentes tot in ætates Dei, ac
 per hoc æternâ morte plectende? Et ad Bonifa-
 cium; Quærite cur compellantur non baptizati se-
 cunda mortis subire supplicium iudicante illo qui ve-
 rum dæmonat immeritum & invenietis, quod non
 vultis, originale peccatum. Hoc est, the-
 sis vestra impossibilis est, non enim potest
 Deus parvulum ab æternâ vitâ sine peccato
 separare. Et in alio libro: Quomodo ergo non
 accipientes æternam vitam utique, consequenter, æternâ
 morte damnantur si nullam trahunt originale pecca-
 tum? Et iterum: Quis autem negabit id esse conse-
 quens ut mortem habeant qui non habent vitam?
 Vide ergo in infantibus ista miserabilis poena si nulla
 originalis est culpa? In quibus Augustini senten-
 tijs apertissimè vides impossibile esse ipsius
 iudicio & proflis injustum, ut parvulus quan-
 tumvis in pura natura conditus esse statuetur,
 à vitâ æterna, hoc est à visione Dei & dile-
 ctionæ, extra quam vitæ æternæ nec est, nec
 esse potest sine peccati labe separetur. Causam
 istius injustitiæ postea fusius dicturi sumus.

Secundò adversus eandem sententiam do-
 cet, non solum à vitâ æterna non posse creatu-
 ram rationalem sine iniquitate disjungi sed
 nec à regno calorum seu regno Dei, quantumvis
 id ex se se Pelagiani supernaturalis ordinis
 seu naturæ vires superare faterentur. Sed
 vos qui miseram falsâ defensione premitis, & per-
 ciosâ laude oppugnatu infantiam, quære nihil mali
 merentes tot in parvulorum imagines Dei, si non bap-
 tizentur non admittitis ad regnum Dei? Næquid
 ipsi sibi defuerunt, ut priventur regno, ut tam
 lucubroso puniantur exilio, cum id non fecerint quod
 facere omnino non poterant? Et lib. 1. de peccato-
 rum meritis: Næquam explicant illi quâ iustitiâ
 nullum peccatum habens imago Dei, separatur à reg-
 no Dei. Et mox: Unde imago Dei non intrat in reg-
 num Dei nisi impedimento prohibente peccati? Et
 lib. 1. contra Iul. operis imperfecti: Clamas
 eos peccatum nullum habere & ad Civitatem Regni ad
 cuius imaginem facti sunt non permittis intrare. Et
 lib. 2. ejusdem operis: Næquam dicitur eis, ut
 sis iustam, ac parvuli nullâ suâ, nullâ plerumque
 etiam suorum culpa sine baptisate mortui à parenti-
 bus & proximis fidelibus separantur, & ad regnum
 Dei non admittantur. Et lib. 3. contra Iul. dicit
 parvulos baptizandos, ne à regno Dei præsent
 imagines Dei: quod sine malo qui fieri dicit, nec amo-
 rem habet nec timorem Dei. Et in alia contra Iul.
 lucubratione, cum Iulianus contra originale
 peccatum objecisset, Non esse imaginem Dei, quæ
 per exordium suum in regno diaboli est, reponit Aug-
 homini puram naturam sine peccati originalis
 labe, sine gratiæ splendore defendenti: Quid si
 alius dicit, non est imago Dei, quæ nulli reâ pecca-
 to, non tamen intrat in regnum Dei nonne quid res-
 pondere non habebis?

Vide lib. de
 pecc. orig. c. 3
 & 4.
 Lib. de gest.
 Pelag. c. 13.
 & ubi Deus condidit,
 ut ipso Pelagio exponente dis-
 cimus. Quibus verbis negari nec ab ipsis
 quidem Pelagianis possent, puram naturam
 altrui. Quid enim est natura sine virtute &
 vitio, nisi sine gratia & peccato nata qualem
 Pelagiani naturam hominum nasci fateban-
 tur. Pluribus hoc in Pelagianorum dog-
 ma minus actum est, & etiam supra non nihil di-
 ximus. Talibus igitur parvulis baptismi reg-
 num Dei tanquam quod vires natura non habe-
 rent, conferri fatebantur. Quo si carerent,
 velut in pura natura constituti regno calo-
 rum quidem exciderent, nullâ tamen aliâ
 damnationis poenâ plecterentur. Nihil profecto
 accuratius & conformius principijs non
 modo Pelagianorum sed & Scholasticorum
 de pura natura excogitari potest. Hanc ta-
 men sententiam Augustinus multipliciter non
 modo tanquam ab Ecclesiastica doctrina alien-
 nam, quæ nullum puræ naturæ statum novit,
 sed etiam tanquam inpossibilem, iniquam
 creaturæ, injuriosam Creatori, iterum ite-
 rumque repetitâ condemnatione proscribit.

Rom. 14.

1. Thim. 17.

Lib. 1. con-
 tra Iul. c. 7.

Idem, cap. 3.

C

D

Tertio,

Handwritten note:
 Augustinus
 de statu puræ naturæ

Tertio, quia vita aeterna quam Catholica fides predicat non est alia uti diximus, nisi regnum Dei seu supernaturalis fructiva & clara illa Dei contemplatio, per quam Deus ut aeterna veritas supra omnes naturae vires vivificat animam, & in ea regnat, regens eam veritate sua & iustitia ad arbitrium suum, hinc est quod saepius separationem a regno Dei & a vita Dei, seu vita aeterna paris arguit injustitiae, nisi separationem illam creaturae peccata mereantur. De quo clarissimè libro tertio de peccatorum meritis cum adhuc de Pelagij Catholicum se simulantis errore dubitaret, Et forte, inquit, hoc ipse non sentit quod sine peccato imago Dei non admittatur ad regnum Dei quoniam nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu non potest introire in regnum Dei, atque ita vel in aeternam vitam, oppositam scilicet illi vitae aeternae supernaturali ex Deo, sine peccato praecipitur, vel quod est ubi dicitur, extra regnum Dei habeat vitam aeternam. Cum Dominus praedicans quid scilicet sine dicitur sit: Venite benedicti &c. manifestaverit etiam quid sit ipsum regnum quod dicebat, ita concludens, sic dicit illi in ambrosionem aeternam, nisi autem in vitam aeternam. Vbi aperitissimè vides definitam regnum Dei non esse aliud nisi vitam aeternam videlicet supernaturalem quam Christiana predicat fides. Et in sermonibus de verbis Apostoli: Et de ipsa vita aeterna non, nisi, autè expressis, quia nihil aliud est regnum quam vita aeterna. Prius regnum nominavit sed in dextera, vitam aeternam in sinistra. Extrema autem sententia ut doceret quid sit regnum, & quid sit vita aeterna, tunc, inquit, abibat illi in ambrosionem aeternam, nisi autem in vitam aeternam. Ecce exposuit tibi quid sit regnum. Et iterum: Regnum caelorum est vita aeterna. Unde plerumque regnum caelorum & vitam aeternam simul & indifferenter usurpans, à neutra putat hominem in quacunque pura natura hypotesti, sine peccato posse separari: Quia iustitia quae, a regno Dei, a vita Dei alienatur imago Dei in nullo transgressa legem Dei? Ex suppositione scilicet Pelagiana, quod imago Dei in natura puritate nasceretur. Et paulò post explicans vitam Dei: Vbi est enim, inquit, vita Dei nisi in regno Dei quo nisi renati ex aqua & spiritu intrare non possunt. Et iterum: Si autem dixeris tenebitur poena scilicet alienationis à vita Dei, fatemini poenam, culpam dicite, fatemini iustitiam meritum dicite. Nihil in vestro dogmate reperitur quod proferre possitis. Et libro quarto contra Iulianum purae naturae defensorum acerrimum: Verum vos quoque qui eos vitam aeternam ab omni damnatione esse contendit cogitavistis, quia illos damnatione poenae alienando a vita Dei, & a regno Dei tot imagines dei: Postremo separando à parentibus pps supernaturaliter salvos, quos ad eos procreandos tam disertus hortatus. Haec autem iniuste patiuntur, si nullum habent omnino peccatum: aut si iusti, ergo habent originale peccatum. Quasi diceret injustum hoc est, si in naturae, ut dicitis, puritate nascuntur; aut si iustum ergo non in pu-

ra natura, sed peccati labe nascuntur. Pluribus Augustini testimonijs accumulandis superledeo ex quibus intelligatur quid ipse sentiat. Haec enim perspicue declarant sine ullo ambiguitatis incerto non posse ullo pacto defendi iustitiam Dei negantis regnum caelorum & vitam aeternam supernaturalis visionis Dei parvulis, si vera est Pelagiana sententia, quod in pura natura sine ulla peccati labe crearentur. Non enim, ut aliquis Scholasticus juxta suae opinionis placitum suspicari posset, ex illa suppositione loquitur, quod humana natura jam ad statum supernaturalem elevata & ordinata sit. Nam in primis nulla istius hypothese umbra est in locis quae citavimus; nec verò sine insigni ejus absurditate esse potest, cum adversarios quos impugnabat contrariam hypothese velut certissimam tenere non ignoraret. Quis enim nisi ridiculum in modum aërem verberando dimicaret & principium peteret, si id in argumentis suis suppositum veller quod velut falsissimè à Pelagianis negabatur? Nec verò etiam illa hypothese facti, injusto esset parvulos à regno innocentes excludere. Si enim gratuita supernaturalis ordinationis & elevationis est regnum Dei, nulli est Dei injusti ia si negetur. Denique ipsemet Augustinus aliquando Pelagianos provocat, ut sepositis Scripturarum attestationibus quae de supernaturali elevatione accipiendae putarentur, Dei iustitiam etiam in hypothese suae opinionis quae sine peccato in pura natura tenebat parvulos nasci, solis humanis rationibus tuerentur. Audi provocantem illos purae naturae architectos, audi insultantem eis qui regnum caelorum negarent in pura natura natis innocentibus: Quoniam vos aliquando contra evidentissimam auctoritatem rationum humanae delectat, praeferte ipsam regulam rationis vestrae & asseritis quantum viribus valueritis ante deum, ut iste qui parvulus propter merita innocentiae, videlicet purae naturae quam statuitis, propter nullam sicut dicitis culpam, hoc est originale peccatum, dare voluerit etiam non baptizatus non solum vitam aeternam, sed etiam regnum caelorum. Num vincite. Ego sine praedicatione patres huius praeterea suscepro & dicam quod ipse non sentio, sed adhaereo vos, ut adversarium videatis. Ecce est ista ne, cu quis, & dicit parvulus non habens ullum omnino peccatum, nec quod sua vita contraxit, nec quod de vitae primi parentis traxit, hoc est conditus juxta vestram opinionem in pura natura, sine peccato videlicet, multoque magis sine gratia ut potest quam nunquam parvulis in ipsa dari natiuitate sensistis, Habebit & regnum caelorum & vitam aeternam. Respondere vincite hominem resistentem vobis, qui aliter dividitis. Vos enim dicitis vitam quidem habebit iste non baptizatus aeternam, sed non habebit regnum caelorum. Nempe quia hoc naturae vires non habens, ut dicebat Celestius, sive quod idem prorsus est, hoc est supernaturalis ordinis uti nunc loquuntur. Ille contra, L. 8. de pecc. Imo & vitam & regnum caelorum. Ecce orig. cap. 7. duos Antagonistas in theatro nudè producunt

IN NOMINE
DOMINI

Serm. 74. de
vita, Apost.
cap. 5.

lib. cap. 6.

res omni Scripturarum subsidio & auctoritate vacuos, folis armis naturalis rationis armatos, Pelagium & Augustinum. Ille sustinet parvulum in pura natura conditum, utpote sine peccatis, sine gratia ex parentibus natum, & in eo pœnitens constitutum statu, quem pura natura postulat, à regno cœlorum posse secludi. Ille adversarij personam inducens, juxta illam hypothese[m] prorsus negat. Vide jam quo pacto Pelagium divinæ

*Ibid. serm. 14
citate.*

justitiæ telo premat: *Quare enim patrimonium regni cœlorum adripis innocenti? à quo regnum cœlorum non acquiritur, profectò magno bono fraudatur. Quæ est ista iustitia? Dic quare? Quid offendit parvulus non baptizatus nullam habens culpam nec suam nec de parente contractam? Quid offendit, die mihi ut non intret in regnum cœlorum, ut separetur à sorte sanctorum, ut sit exal à societate Angelorum? Videtur enim tibi infortior, quia auferes ei vitam, damnas tamen, quem separet à regno cœlorum. Damnas, non eum percitus sed in exilium mittis. Nam & qui exultant, vivunt si sani sunt, in doloribus corporis non sunt, non torquentur, non carceris tenebris affliguntur, bacillus sola pena est non esse in patria. Et paulò post idem justitiæ telum versans & revertens in vulnere. Hæc defende iustitiam Dei. Quare vel parva pena infligitur innocenti, in quo nullatenus inveniuntur omnino peccatum? Dic contra istum adversarium qui in parvulo non baptizatus misericordia & iustitia in aere quam tu dare vult, non solum vitam æternam, verum etiam regnum cœlorum? Responde si potes, sed rationem asser: hac enim te gloriari delectat. Et rursus velut invictò contra puræ naturæ hypothese[m] triumphans argumento? Sed tu bellator, hoc est forte ratiocinator, huic responde qui tibi dicit prorsus innocens parvulus, & immunis ab omni peccato & proprio & originali, non solum vitam æternam habebit, sed etiam regnum cœlorum. Hoc est iustum, quoniam nihil mali habet, quare aliquid boni non habet? Non opus est hinc commentario ut planissime ex tanta disputationis illius & verborum luce capiamus, nullâ ratione posse defendi ut parvulis, juxta hypothese[m] Pelagianam, qui eos in puris naturalibus creati fatebantur, & ut ultro agnosceret Suarez, necessariò hoc dicere debebant, hoc ipso quo negabant gratiam & originale peccatum, regnum cœlorum, hoc est, visio illa supernaturalis Dei in sorte sanctorum in societate Angelorum, sine justitiæ violatione denegetur. Unde statim & seipsum & Pelagium velut ratione superatum & manus dantem inducit, nec aliter iustum hoc vel esse vel ostendit*

Ibidem.

Ibid. c. 7.

*Proleg. 4.
cap. 1. n. 7.*

di posse declarat, quam auctoritate Scripturarum, quæ naturam humanam peccato vitiatam esse testantur. Sed scio, inquit, Pelagianæ Antagonista. Unde scio? Quia Dominus dixit. Tandem venisti. Non ergo quia ratiocinatoris sed quia Dominus dixit. Laudo hoc plane, quia sanum est: sicut homo non invenisti rationem, sed ad auctoritatem. Approbo, prorsus approbo. Bene scio, non invenis quid respondeas, fuge &c.

Hæc & hujusmodi testimonia si vel vidissent vel penetrassent Scholastici quidam, non fuissent conati in unum aut alterum locum Augustini in alienissimum ab eius mente sensum detorquere: sed candidè fuissent falsi, hanc omninò ejus esse sine ambiguitate sententiam, quod homines in pura natura, hoc est sine gratia, sine peccato tam originali vel proprio conditi, non possint à regno cœlorum, hoc est à vita æterna, quam fides prædicat, & à beatifica Dei visione secludi. Quod si illud Aug. docet, sicut eum docuisse tam frequentes, tam urgentes, tam perspicue, tam securæ attestaciones nos dubitare non sinunt, ex Ecclesiæ Catholice sensu hoc eum hausisse & eâ probante scripsisse, confidenter videtur. Nunquam enim toties hoc telum intorsisset adversarijs, nunquam in eâ tanta securitate triumphasset, & ex eo penè totam causam illam suspendisset nisi fuisset de ejus invictâ veritate certissimus. Nam inde toties iterata illa provocatio ad tuendam iustitiam Dei, quæ iustitia? quæ est ista iustitia? Dic quare? Quid offendit? Dic mihi, hic defende iustitiam Dei. Unde securissima illa & creberrima insultatio: Proferre regulam rationis vestra. Rationem asser, hac enim te gloriari delectat. Asserite quantum viribus valueritis, Responde, vince resistentem. Responde si potes. Inde illa auctoritatis plena condemnatio: nihil in vestro dogmate, etiam puræ naturæ reperitis, quod proferre possitis. Nunquam dicitur e[ss]e unde sit iustum. Nonne quid respondeas non habebis? Si à te recesserit impudentia illo infante remanebis infantior. Quæ profectò vanissimi hominis est jactantia, & indigna tanto Doctore levitas ac temeritas, nisi conscius fuerit se probatam in Ecclesia, cujus capitalem causam tuebatur, exploratam, & insuperabilem se docere veritatem, quæ si talis est, ut revera est, profectò status puræ naturæ ex radicibus evertitur, utpote quæ non possit ullâ ratione à regno cœlorum, quod ordinis gratiæ esse nec ipsi Pelagiani negare potuerunt, & à supernaturali felicitate divelli.